

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2018. február 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt I.rendű vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2017. szeptember 27. napján kihirdetett 25.B.233/2017/16. számú ítéletét *megváltoztatja*.

A vádlott cselekményét erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének (Btk. 161.§) minősíti.

Ezért 6 (hat) év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítéli, mellőzve a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést.

Az eljárás során lefoglalt és a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.I.265/2017. szám alatt bevételezett DNS minta lefoglalását megszünteti és megsemmisítését rendeli el.

Egyebekben helybenhagyja azzal, hogy a Bj.I.204/2017. szám alatt bevételezett 7. tételszám alatti bűnjel megnevezése helyesen 1 pár fekete-fehér férfi Puma cipő, a 8. tételszám alatti bűnjel pedig 1 db DNS törlet, mely a bal kézről származik.

A börtönbüntetésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s

A Győri Törvényszék a 2017. szeptember 27. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján hozott 25.B.233/2017/16. számú ítéletével vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntettében a Btk. 160. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pontja alapján, ezért őt 13 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által 2016. december 8. napjától 2016. december 9. napjáig őrizetben, azt követően előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelek sorsáról, valamint kötelezte a vádlottat 5.753.202,- Ft felmerült bűnügyi költség megfizetésre az állam javára.

Az elsőfokú ítélettel szemben az ügyész a vádlott terhére, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása miatt, míg a vádlott és a védője eltérő minősítés megállapítása és enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.366/2017/1. számú átiratában a vádlott és a védő fellebbezését alaptalannak tartotta, az ügyészi fellebbezést kisebb módosítással fenntartotta. Indítványozta, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a kiszabott büntetést emelje fel, a 7. tételszám alatt kezelt bűnjel megnevezését egészítse ki, a 8. tételszám alatt kezelt bűnjel megnevezését helyesbítse, a 8-16., 22., és a 30-53. tételszámú bűnjeleknek az iratok mellékleteként kezelését rendelje el, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartva, megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, indokolási kötelezettségének eleget téve okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a minősítés törvényes. Indítványozta azonban kiegészíteni, helyesbíteni a tényállást azzal, hogy a vádlott a mentőket értesítette, a vádlott 165 cm magas és 68 kg súlyú, a sértett 164 cm magas és kb. 65-70 kg súlyú volt, a vádlott legalább huszonháromszor ütötte meg a sértettet a fején és testszerte. Egyebekben rögzítette, hogy téves az ítélet indokolásában az, hogy nem volt megállapítható a vádlott által a sértett fejének ököllel történő többszöri megütése. Álláspontja szerint a vádlottal szemben kiszabott fegyházbüntetés mértéke enyhe, figyelemmel arra, hogy a vádlott a cselekményét a Btk. 160. § (2) bekezdés j) és k) pontjaiban írt minősítő körülményekkel határos módon követte el. Egyebekben kifejtette, hogy a 8-16., 22. és a 30-53. tételszámú bűnjeleknek nem a megsemmisítése, hanem az iratok mellékleteként, a bűncselekmény elévülési idejéig, illetve az iratok leselejtezéséig történő kezelése a helyes rendelkezés.

A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban foglaltakat változatlanul fenntartotta és azzal egyezően adta elő az álláspontját. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróságnak a sértett fejének ököllel történő ütésére vonatkozó tényállás megállapítása ellentétes az igazságügyi orvosszakértő véleményében foglaltakkal, tekintettel arra, hogy a szakértő szerint a sértett arcát 3 rendbeli erőbehatás érte. Kifejtette, hogy az elkövetett bűncselekmény megállapításához a vádlott tudattartamát illetően eshetőleges szándék szükséges, amelynek meglétét helytállóan állapította meg a törvényszék. A cselekmény minősítése megfelelő, a különös kegyetlenség mint minősítő körülmény megállapítása helytálló, mivel a sértettet a vádlott részéről 23 erőbehatás érte. A vádlott cselekménye álláspontja szerint azért több, mint halált okozó testi sértés büntette, mivel a vádlott szándéka ugyan a testi sértés okozására irányult, azonban a halálos eredmény bekövetkezése iránt közömbös volt, ekként a vádlott szándéka az ölési cselekményre eshetőlegesen kiterjedt. Rögzítette továbbá, hogy a sértett szexuális közeledése a vádlotthoz nem teszi erkölcsileg menthetővé a vádlott magatartását. Egyebekben kifejtette, hogy nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő a vádlott beismerő vallomása, valamint enyhítő körülmény a vádlott egészségi állapota is. Súlyosító körülmény azonban az, hogy a vádlott a helyszínről eltávozott segítségnyújtás nélkül, és más vendéglátóipari egységet is felkeresett. Nem osztotta az elsőfokú bíróságnak az enyhítő körülmények nagy számára tekintettel történő büntetés kiszabási érvelését. A bűnjelek tekintetében felhívta a figyelmet arra, hogy azok megnevezése pontatlan és a kezelésükre vonatkozó elsőfokú rendelkezés sem helytálló.

A vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen a fellebbezését fenntartotta, és indítványozta a kiszabott büntetés enyhítését, a cselekménynek halált okozó testi sértés büntetéként történő minősítését. Másodlagosan indítványozta, hogy az ítélet tábla az ügyész súlyosítási indítványát utasítsa el, vegye figyelembe az enyhítő körülmények nagy számát, úgy mint a büntetlen előéletet, a vádlott beismerő vallomását, őszinte megbánását, megromlott egészségi állapotát, valamint az időmúlást is. Röviden összefoglalva a vádlott korábban tett vallomását, fenntartotta az első fokon kifejtett azon védelmi álláspontot, hogy nem emberölést, hanem halált okozó testi sértést valósított meg a vádlott magatartása, amelyre a tudattartalmából lehet következtetést levonni. A tárgyi

tényezőket figyelembe véve a védelem szerint fontos, hogy eszközhasználatra a bűncselekmény során nem került sor, a vádlott fizikai állapotából kifolyólag nagy erejű rúgásokra, taposásra alkalmatlan volt, amelyre vonatkozóan az igazságügyi szakértő is nyilatkozott az elsőfokú tárgyaláson. A bántalmazás irányára vonatkozóan kifejtette a védő, miszerint nem bizonyított, hogy a sértett fején lévő sérülések a vádlott ököllel történő bántalmazása nyomán keletkeztek volna, nem kizárt, hogy a sértett elesése közben összeütdött a vádlott és a sértett feje. Igaz ugyan, hogy nagy számú sérülést szenvedett el a sértett, azonban ezek kis súlyúak voltak a védő álláspontja szerint. Kifejtette, hogy a keletkezett sérülések jellege és helye a vádlotti vallomást támasztják alá. Az elkövetés után tanúsított vádlotti magatartást illetően hangsúlyozta, hogy az az ügyészi állásponttal ellentétben, miszerint a vádlott közönyös volt, éppen azt támasztja alá, hogy a vádlott nem számított arra, hogy a tette ilyen súlyos következményekkel járt. Mivel a vádlott visszament a helyszínre, és megpróbálta újraéleszteni a sértettet, egyértelmű, hogy nem a sértett halálát kívánta. A vádlotti vallomást, amely szerint a sértett még élt, amikor távozott a lakásból, az igazságügyi orvosszakértő nyilatkozata is alátámasztja. Az alanyi oldalt vizsgálva kifejtette a védő, hogy a vádlott cselekménye indulati cselekmény volt, el akart költözni a lakásból, közölte a sértettel, hogy talált munkát, ezt követően alakult ki közöttük egy konfliktus, mivel a sértett a vádlottat fogdosta, akit ez haragra gerjesztett. Hangsúlyozta, hogy egy olyan indulati cselekményről van szó, amelyet a sértett provokációja váltott ki, az elsőfokú bíróság a sértetti közrehatást meg is állapította.

A vádlott felszólalásában a védőjéhez csatlakozott. Egyebekben előadta, hogy az elsőfokú tényállással ellentétben nem kutyát sétáltatott, hanem a kutya kifutott a lakásból és őt indult el megkeresni, illetve kereste a sértett barátját is a hivatkozott vendéglátóipari egységben, ahova csak benézett, nem fogyasztott már alkoholt az elkövetett bűncselekmény után. Kiemelte, hogy megbánta a tettét, nem tudta mérlegelni a cselekedetét. Sérelmezte, hogy a bíróság nem vette figyelembe az indítékait és példát akart statuálni.

Az ítélet tábla sem az ügyészi, sem a védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésekre, a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakra, valamint a fellebbezési nyilvános ülésen elhangzottakra figyelemmel az ítélet tábla a törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált a Be. 348. § (1) bekezdése alapján.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartva, megfelelő körben és törvényesen folytatta le a bizonyítási eljárást, az ítélet tábla nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely akadályát képezte volna az ítélet másodfokú felülbírálatának. Az elsőfokú bíróság által fogatosított, valamint a nyomozó hatóságnak a bizonyítékok felderítésével, beszerzésével kapcsolatos eljárási cselekményeivel kapcsolatban sem tárt fel az ítélet tábla törvénysértést, így a bizonyítékértékelésből nem kellett bizonyítékot kirekesztenie.

Az ítélet felülbírálata során megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás megalapozott megállapításához szükséges volt. A feltárt bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonta, valamint foglalkozott minden olyan adattal és körülménnyel, amely az ügy helyes ténybeli és jogi megítélésében a lényegi kérdések megnyugtató tisztázásához szükségesnek mutatkozott. Felsorakoztatta és egymáshoz kapcsolta azokat a bizonyítékokat, amelyek értékeléséből kiolvasható, hogy ténylegesen mire alapozta a törvényszék a megállapított tényállást. Az elsőfokú bíróság értékelte a vádlott és a tanúk vallomásait, az igazságügyi orvosszakértői véleményt, a rendőri jelentéseket, a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet és az egyéb okirati bizonyítékokat.

Mindezt áttekintve a másodfokú bíróság nem találta megalapozatlannak az első fokon megállapított tényállást, az ítélet tábla álláspontja szerint a történeti tényállás nem iratellenes, valamint nem tartalmaz helytelen ténybeli következtetéseket.

Az ítélet tábla azonban a fellebbezési főügyészség indítványára is figyelemmel az alábbiak szerint pontosítja az elsőfokú ítéleti tényállást.

Az ítélet 3. oldalának 5., 6., és 7., bekezdését az iratok tartalma, a terhelt egyéb, hiteltérdemlő bizonyítékkal meg nem cáfolható védekezése alapján azzal egészíti ki a másodfokú bíróság, hogy a vádlott ugyan tudta, hogy a sértett a saját neméhez vonzódik, azonban a nehéz élethelyzetéből adódóan elfogadta a sértett ajánlatát, hogy költözzön hozzá. A vádlott és a sértett együttlakásának ideje alatt a sértett napi szinten szexuálisan közeledett a vádlotthoz, amely többek között szóbeli szexuális ajánlatokban, simogatásokban, a fürdés közben történő benyitásokban nyilvánult meg, arra hivatkozással, hogy a vádlottnak az ott tartózkodása fejében szexuális ellenszolgáltatást kellene nyújtania. Ez a vádlottban egyre fokozódó viszolygást és felháborodást váltott ki. Ittas állapotban a sértett közeledése nyíltan erőszakossá vált, amelyet a vádlott többször, kisebb fizikai erőszak alkalmazásával (nyakon vágás) hárított el. A vádlott zaklatása, napi szinten történő megalázása, valamint az, hogy a barátnőjével a kapcsolata szorosabbá vált és munkát is talált, vezetett oda, hogy a vádlott el kívánt költözni, amelyet közölt is a sértettel. A vádlott ott tartózkodásának utolsó napján - a bűncselekmény elkövetésekor - a vádlott barátnőjének távozását követően a vádlott és a sértett italozni kezdtek, amelynek során a sértett folyamatosan becézte a vádlottat, hozzá szexuális tartalmú kijelentéseket, felszólításokat intézett. A vádlott többször felszólította a sértettet, hogy ezt hagyja abba, bírja ki másnapig, amikor elköltözik. A sértett azonban ennek nem tett eleget, sőt, az időközben az asztaltól felálló vádlotthoz lépve ezúttal már közvetlen fizikai kapcsolatot, szexuális cselekményt kezdeményezett, őt átölelte, megsimogatta a nemi szervét, megkísérelte a vádlottat az asztalra emelni, aki mindezek hatására olyan indulati állapotba került, hogy a sértettet bántalmazni kezdte.

Az elsőfokú határozat 4. oldalának 7. bekezdése pontosítandó azzal, hogy a vádlott nem a rendőröket, hanem helyesen a mentőket értesítette. Egyebekben kiegészíti az ítélet tábla az elsőfokú tényállást azzal, hogy a vádlott 165 cm magas, 68 kg súlyú, míg a sértett 164 cm magas és 65-70 kg súlyú volt. Az ítéleti tényállás 5. oldal 1. bekezdése annyival egészítendő ki, hogy a sértettnek a vádlott legalább 20 erőbehatásától 24 sérülése keletkezett a fején és testszerte, valamint „az arcot legalább három rendbeli erőbehatás érte”, azonban a vádlott és a sértett fejének összekoccanása nem zárható ki az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján (nyomozati iratok 105-106. oldal, 16. sorszámu jegyzőkönyv 9. oldal, 11. oldal).

Az így kiegészített tényállás pontos, a bizonyítás anyagának megfelelő, ezért az a Be. 352. § (2) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helytállóan vont következtetést a vádlott bűnösségére, ugyanakkor a másodfokon eljáró bíróság nem találta helyénvalónak a bűncselekmény jogi minősítését és az ahhoz fűzött indokolást. Megállapítható, hogy az első fokon eljáró bíróság helytálló szempontrendszer alapján vizsgálta a terhelt büntetőjogi felelőssége feltételeit, az ítélet tábla azonban eltérő következtetésre jutott a vádlott által elkövetett cselekmény minősítését illetően.

Jelen ügyben is alapvetően annak az eldöntése vált szükségessé, hogy az elkövető szándéka a sértett életének kioltására vagy csupán testi sérülés okozására irányult-e. Arra figyelemmel, hogy a vádlott a cselekményét alkoholos befolyásoltság, illetőleg tudatzavar állapotában valósította meg, az önhibájából történt leittasodására tekintettel az alanyi oldal teljességét feltételezve kell minősíteni az általa elkövetett cselekményt. Amennyiben az önhibából eredő alkoholos befolyásoltság az elkövetőt a felismerési képességében vagy az ennek megfelelő magatartás tanúsításában gátolta, ez a cselekmény szándékos vagy gondatlan bűncselekményként történő értékelését, illetve a szándékosság különböző alakzatainak megítélését nem érinti. Az alkoholos tudatzavar folytán ilyen esetekben kizárólag a cselekmény tárgyi oldalának a vizsgálata ad megfelelő eligazítást. Jelen esetben az elkövetés konkrét körülményeit; a véghezvitel módját, ennek körében az erő kifejtések-behatások számát, mérvét, intenzitását, folyamatosságát és irányítottságát; továbbá a sérülések helyét és természetét; valamint a terhelt elkövetés után tanúsított magatartását elemezve okszerűen vonható következtetés arra nézve, hogy a vádlott az elkövetés során előre látta a halálos eredmény bekövetkeztét (amely az élet elvételével járó következmény beállása reális lehetőségének felismerésében nyilvánult meg), tudata átfogta a beálló következmények ténykörülményeit, illetőleg a megvalósított magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállását is. A szándékosság érzelmi oldalát tekintve pedig az állapítható meg, hogy a terhelt nem kívánta a sértett halálát, mi több, nem pusztán belenyugodott a jóvátehetetlen eredménybe, hanem számára egyenesen nemkívánatos volt a passzív alany halálának bekövetkezése. A sértett halála elmaradásának tekintetében azonban a bizakodásának, pozitív jellegű várakozásának nem volt semmilyen ténybeli alapja, ebből következően az előre helyesen felmért eredmény elmaradása vonatkozásában legfeljebb a véletlenben bizakodott, amely egyenértékű a halálos következményekbe való belenyugvással. A másodfokon eljáró bíróság álláspontja szerint tehát a terhelt eshetőlegesen szándékkal valósította meg a tényállásszerű ölési magatartást.

Ugyanakkor adott elkövetési körülmények közepette és az ismert bűncselekményi előzmények okán vizsgálat tárgyává kellett tenni azt is, megállapíthatóak-e a vádlott javára a jogos védelmi helyzetben való cselekvés ismérvei, jogszabályi feltételei.

A Btk. 22.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés kizárja a jogos védelemben végrehajtott cselekmény büntetendőségét, azaz a jogtalan támadás elhárítására szolgáló cselekmény az elkövetés pillanatában nélkülözi a társadalomra veszélyességet, ezért bűncselekményt nem is valósít meg.

A védekező cselekmény jogszerűségének egyetlen kritériuma a szükségesség, ami azt jelenti, hogy a jogos védelmi helyzetben cselekvőnek a konkrét támadással, illetőleg az azzal történő közvetlen fenyegetéssel szembeni védekezéshez az általa adott helyzetben ténylegesen alkalmazottnál enyhébb elhárítási mód nem áll a rendelkezésére. Amennyiben ugyanis volt más, enyhébb mód az elhárításra, viszont annak helyes megválasztásában a jogtalan támadás kiváltotta ijedség vagy menthető felindulás a védekezőt meggátolta, akkor ugyan a cselekmény büntetendőnek minősül, a védekező azonban az elhárítás szükséges mértékének túllépése miatt nem büntethető.

Utóbbi esetkörrel szemben jelen ügyben aggálytalan következtetés vonható arra, hogy a terhelt rendelkezésére állt a konkrét helyzetben alkalmazottnál lényegesen enyhébb elhárítási mód is, amelynek az elkövetési körülményekkel adekvát kiválasztásában az elkövetőt döntően az alkoholos befolyásoltsága, az ittaságával összefüggő tudatzavara akadályozta meg, nem pedig egyéb releváns tényező. Erre tekintettel a terhelt bűnösségét kizáró, szubjektív jellegű büntethetőségi akadály nem állapítható meg, a szükségesség mint fogalmi ismérv hiánya kizárja a vádlott vonatkozásában a jogos védelmi helyzet fennálltának megállapítását.

Figyelemmel pedig arra, hogy az azzal összefüggő elsődleges vizsgálatát, hogy a terhelt javára a jogos védelem megállapításának a törvényben írt feltételei fennállnak-e, nemleges eredménnyel zárta, az ítéletáblának ezen kritériumok megállapítása hiányában elemeznie kellett azt is, hogy sor

kerülhet-e az élet elleni cselekmény elsőfokú bíróság általi minősítésével szemben a privilegizált emberölési bűncselekmény megállapítására.

A Btk. 161.§-a értelmében aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöl, bűntett miatt 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az erős felindulásban elkövetett emberölés csak akkor állapítható meg, ha az elkövető olyan méltányolható okból származó, intenzív, de élelilektani alapon létrejött indulat hatása alatt cselekszik, amelynél az indulatot kiváltó és az erkölcsileg menthető tényező az elkövetőn kívül álló okból jött létre. A fiziológiás indulat hatására az elkövető az egyértelműen külső körülmények folytán kialakult tényezők eredményeként olyan pszichés állapotba kerül, amely nem zárja ki a beszámítási képességét, de a cselekménye tanúsításában és a magatartásának irányításában a tudat és az akarat szerepe jelentős mértékben meggyengül.

Az erős felindulást kiváltó külső okok közül az egyik leggyakoribb a sértett magatartása, így az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítását megalapozhatja, ha a vádlott elkövetéskori tudatállapotát a sértett korábbi kifogásolható magatartása, jogtalan fellépése homályosította el. A felindulást kiváltó ok megítélése nem szűkíthető le a cselekmény elkövetését közvetlenül megelőző eseményekre, hanem a történések egész folyamatát, az eset összes körülményeit egymásra hatásukban, kibontakozásuk folyamatosságában kell vizsgálat alá vonni.

Jelen ügyben a tényállásban megállapítottak szerint a sértett napi szinten közeledett szexuálisan a vádlotthoz, aki azt - olykor tettelesen is - próbálta elhárítani. Az italozó életmódot folytató sértett az alkohol hatására egyre erőszakosabban nyilvánult meg a terhelt irányában, becézte, simogatta, s egyre erőteljesebben szorgalmazta a fizikális érintkezést is. Gyakorta tette szavá, hogy a vádlottnak hálásabbnak kellene lennie a szívességi lakáshasználatért, ezen alkalmakkor egyértelműen kifejezésre juttatva, hogy az ott lakása fejében szexuális ellenszolgáltatásra tart igényt. A bűncselekmény napján a vádlott közölte a sértettel, hogy elköltözik, a sértett ekkor ennek, illetőleg az elfogyasztott alkohol hatására fogdosni kezdte a vádlottat, hátulról átölelte, az asztalra akarta emelni, a vádlott pedig hiába igyekezett kitérni a sértett szexuális közeledése elől. A sértett részéről aktív, egyre vehemensebbé váló, egy irányba mutató cselekménysor hatására került olyan indulati állapotba a vádlott, amelynek hatása alatt állva a sértett súlyos bántalmazására ragadtatta magát.

A fiziológiás indulat gyakran eredményezi a megvalósított cselekményre történő visszaemlékezés teljes vagy részleges kiesését, amiképpen erre jelen ügyben a vádlotti vallomás is utalt. Meg kell jegyezni azonban, hogy ez nem feltétlen velejárója a kialakuló indulati állapotnak, maga a részleges emlékezetkiesés sem igazolja feltétlenül az erős felindulás meglétét, ugyanakkor a lényegileg a valósághoz hű visszaemlékezés sem zárja ki önmagában a fiziológiás affektus megállapíthatóságát. Jelen ügyben is megállapíthatóan a külső behatás folytán az érzelmek rövid idő leforgása alatt oly mértékben uralkodtak el a terheltén, amelynek eredményeképpen a vádlott belső egyensúlya megbomlott, a tudata elhomályosult, ebben az állapotában a magatartása következményeinek beható meggondolása, a józan megfontolás normális, megszokott menete lehetetlenné vált.

Az emberölés büntette privilegizált esetének megállapíthatósága tehát az indulat jelentős intenzitását kívánja meg, ez olyan tudatszűkülethez vezet, amelynél az akarat elhatározás és a cselekmény kialakulása, valamint annak lefolyása feletti értelmi ellenőrzés gyengül, a szándék kialakulásának folyamatában hiányoznak a meggondolás ismérvei, az indulat hirtelen fellobbanása az elkövetőt megfosztja az önkontrolltól, s ezáltal tevékenysége önmaga számára is ellenőrizhetetlenné válik. Vádlott az őt ért inzultus hatására került olyan felfokozott indulati állapotba, hogy a sértettet ököllel testszerte legalább 20 alkalommal megütötte, s ezzel súlyos sérüléseket, köztük négyszeres, sorozatos bordatörést okozott neki. A terhelt nagyfokú érzelmi indulatát a sértett tényállásban írt magatartása váltotta ki. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is megállapítható, hogy a

vádolt a tényállásszerű ölési magatartást nyomban a méltányolható okból származó erős felindulás állapotában tanúsította, a cselekménye elkövetésére irányuló lerövidült akaratelhatározást nyomban követte annak kivitelezése, azaz az emberölésre irányuló szándék kifejlődése és a cselekménye véghezvitele között adott esetben rendkívül rövid idő telt el, a sértetti magatartásra adott reakciója a rögtönös szándéka kialakulásával időbelileg egybeesett.

Tehát összességében az ítéltábla álláspontja szerint a vádlotti indulat intenzitásában elérte azt a fokot, amely szükséges a Btk. 161.§ szerinti bűncselekmény megállapíthatóságához.

A törvényi tényállás értelmében az erős felindulásnak méltányolható okból kell származnia, amely két konjunktív feltétel megvalósulását jelenti, egyrészt az indulatnak az elkövetőn kívülálló ok hatásaként kell előállnia, másrészt annak bizonyos fokig jogilag igazolhatónak és erkölcsileg menthetőnek kell lennie. Jelen esetben a vádlotton kívülálló okként értékelendő a sértett folyamatos szexuális jellegű közeledése, durván zaklató magatartása, amely az alkohol hatására egyre tendenciózusabbá és erőszakosabbá vált. Vizsgálta a bíróság, hogy ez a sértetti eljárás és a terhelt erre reagáló magatartása objektíve arányban áll-e, és a történetek elemzése alapján arra az álláspontra jutott, hogy egy jelentős vádlotti érdeksérelem eredményező, jogszerűtlen sértetti magatartás hatására kirobbanó, fékezhetetlen indulati állapotban történt vádlotti elkövetés állapítható meg, nem pedig egy jelentéktelen sérelmet követő túlméretezett indulatkitörés hatása alatti cselekvés, amely önmagában nem alapozná meg az emberölés privilegizált esetének megállapítását.

Fentiekkel összefüggésben megállapítható, hogy az emberi becsületérzést és az emberi méltóságot akár már szóban sértő cselekmények is lehetnek jellegükénél fogva olyanok, amelyeknél az ennek folytán keletkezett indulatot méltányolható okból kialakulhatnak kell tekinteni. Ezzel összefüggésben az ítélezési gyakorlat megállapítja az erős felindulásban elkövetett emberölést, amikor az ittas állapotú, homoszexuális hajlamú sértett arra kívánja rávenni az ugyancsak ittas vádlottat, hogy vele fajtalankodjék és az emiatt tiltakozó terheltet bántalmazza, mindez pedig a heteroszexuális hajlamú vádlottban az alkoholos befolyásoltságától függetlenül ölési cselekményt kiváltó indulatot robbant ki.

Jelen ügyben a sértett részéről nem pusztán a terhelt emberi méltóságát szóban sértő cselekmények megvalósítására került sor, hanem ezen túlmenően a sértett magatartása fokozódó s végül már elviselhetetlennek nyomást gyakorolt a vádlottra az általa elérni kívánt cél megvalósítása érdekében, a terheltet annak nemi irányultságával össze nem egyeztethető cselekményre igyekezett rábírní, arra törekedve, hogy utóbbi a lakhatásért számára szexuális ellenszolgáltatást teljesítsen.

Az erkölcsileg menthetőség megállapításához az is szükséges, hogy az elkövető erős felindultságát eredményező sérelem ne csak jogtalan, hanem egyúttal súlyos is legyen. Az ismétlődő és a becsületérzést, az emberi méltóságot durván támadó szóbeli sértések mellett ilyenként tekintendők a tettegességben is megnyilvánuló emberi magatartások. Kétségtelen, hogy az ítélezési gyakorlat nem tekinti megalapozottnak az ölési cselekmény erős felindulás szerinti privilegizált esetének a megállapítását olyan esetekben, amikor az elkövető és a sértett között a viszonzott tettegességek, szitkozódások, szidalmazások és sértések megszokottá válnak, és egy ilyen, szokványosnak tekinthető újabb megnyilvánulás hatására történik meg az ölési cselekmény. Jelen ügyben azonban az elkövető és a sértett közötti személyi viszony egészen másképpen alakult. Kettejük között kölcsönös, viszonzott bántalmazásokról, szidalmazásokról szó sem volt, pusztán a vádlott próbálta meg - olykor kisebb súlyú erőszak árán is - a sértett fokozott szexuális késztetése miatt felmerülő problémákat kezelni, bízván abban, hogy kellő önmérséklettel ki tudja alakítani az együttlakásuk élhető kereteit, amikor azonban a nemi önrendelkezése ellen intézett utolsó, immár tetteges sértetti lépés nyomán ráébredt a pozitív várakozásainak hiábavalóságára, kiemelkedő intenzitású indulatában megölte a sértettet.

Fenti indokok alapján az ítéltábla álláspontja szerint a sértetti cselekmény a terhelt emberi méltóságát illetően a súlyos érdeksérelem fogalmát kimerítette, a vádlott nemi szabadságát ért

sértetti visszaélés bizonyos fokig igazolhatóvá és erkölcsileg menthetővé teszi a vádlotti fellépést kiváltó indulatot.

Az erős felindulásban elkövetett emberölésre jellemző az elkövetési módban megnyilvánuló féktelenség is, az érzelmeknek és az indulatnak az adott elkövető pszichéjében rövid idő leforgása alatt történő eluralkodása folytán a cselekmény megvalósítója főszabályszerűen képtelen a magatartásának megfelelő keretek közé szorítására, hatékony korlátozására és irányítására. Erre figyelemmel az elkövetés módja szempontjából az ilyen indulati állapotban elkövetett ölési cselekmények közel állnak a különös kegyetlenséggel elkövetés szerint minősített ölési cselekményekhez, jelen ügyben azonban nem pusztán az elkövetési módban jelentkező elkövetői gátlástalanság, hanem az összes egyéb tényező, így az indulat robbanásszerű kitörése, annak rögtönössége, intenzitása is igazolja a terhelt öntudatát elhomályosító indulat fennálltát.

Az emberölési cselekményekre általánosságban jellemző, hogy az elkövetéshez vezető indulatot sok esetben a szeszestől által befolyásolt állapot váltja ki, az alkoholfogyasztásnak ilyen irányú szerepe, az emberi szervezetre gyakorolt hatása közismert. Az önhibából történt leittasodás, illetőleg az alkoholos befolyásoltsági állapot önmagában nyilvánvalóan nem tekinthető az elkövető személyén kívülálló olyan külső oknak, amely megalapozhatná a privilegizált ölési cselekményként történő minősítést. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy az elkövető ittasága már önmagától kizárta tenné az ölési cselekménynek erős felindulásban elkövetettkénti megállapíthatóságát, amennyiben az erkölcsileg méltányolható külső ok az ittaságtól függetlenül is alkalmas volt az elkövető felindultságának a kialakítására.

Jelen esetben is az állapítható meg, hogy a vádlott erős felindultságát nem a szeszestől hatása, hanem a sértett durva magatartása által létrehozott, erkölcsileg is menthető indulat váltotta ki. Összességében tehát az ítéletábra álláspontja szerint a sértett által megvalósított zaklató magatartás, fellépés a vádlott aktuális alkoholos befolyásoltságától függetlenül is alkalmas volt az éplélektani alapon létrejövő intenzív indulati állapot kiváltására, az ittas állapotban történt elkövetés tehát nem akadálya az ítéleti tényállásban körülírt cselekmény Btk. 161.§-a szerinti minősítésének (BJD 4084).

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Győri Törvényszék fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a vádlott cselekményét erős felindulásban elkövetett emberölés büntetékének (Btk. 161.§) minősítette át.

A büntetékiszabás másodfokú felülbírálata során az ítéletábra is figyelemmel volt az elsőfokú bíróság által helytállóan számba vett és értékelt enyhítő és súlyosító körülményekre, előbbiek köréből azonban mellőzte a sértett provokatív magatartására történő utalást, miután ez a körülmény a bűncselekmény másodfokú átminősítése során a méltányolható külső ok, körülmény keretében már értékelésre került. A megváltoztatott minősítés mellett a terhelt büntetlen előélete ténylegesen enyhítő nyomatékka bíró büntetékiszabási tényezőnek minősül.

Ugyanakkor az ítéletábra álláspontja szerint a súlyosító körülmények között nem vehető figyelembe a sértett szívélyes vendégszeretetével visszaélve történő elkövetés, az erre történt hivatkozás különösen az ügy előzményeire, a sértett szexuális közeledésének módjára figyelemmel minden alapot nélkülöz. További súlyosító körülményként értékelte ugyanakkor a vádlott terhére a különös kegyetlenséggel történt elkövetést. Mindemellert nem osztotta a fellebbviteli főügyészszég azzal kapcsolatos álláspontját, miszerint helyt foghat a Btk. 160.§ (2) bekezdés j/ és k/ pontban írt minősítő körülményekkel határos elkövetéssel kapcsolatos megállapítás, nem áll rendelkezésre a bizonyítási anyagban ugyanis olyan hiteltérdemlő tény, adat vagy körülmény, amely aggálytalanul igazolná, hogy a sértett helyzeténél vagy állapotánál fogva akár ideiglenes jelleggel képtelen volt ellenállás kifejtésére, minderre nyilvánvalóan az aktuálisan ittas állapotából sem vonható okszerű

következtetés, továbbá az sem bizonyítható, hogy a bűncselekmény elhárítására vonatkozó korlátozottság egyáltalán fennállt, illetőleg az esetlegesen a sértett idős korával vagy fogyatékoságával volt okozati összefüggésben. Miután az emberölés a 160.§ (2) bekezdés j/ és k/ pontja szerint együttesen nem is minősülhet, értelemszerűen a két nevezett minősítő körülmény megközelítése sem képezhet egyidejűleg súlyosító körülményt jelen ügyben.

A vádlott terhére rótt bűncselekményt a törvény 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, a büntetés kiszabásánál irányadó középérték fentiekből következően 5 év. Az enyhítő és súlyosító körülmények egymásra tekintettel, egymásra hatásukban történő értékelése mellett az ítélőtábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a súlyosító körülmények összességében jelentősebb nyomatéka miatt a büntetés kiszabásánál a középértéktől a büntetési tételkeret felső határának irányába történő kisebb eltérés, 6 év börtönbüntetés kiszabása indokolt a vádlott esetében a Btk. 37.§ (2) bekezdés a/ pontjának alkalmazásával. Az ítélőtábla úgy ítélte meg, hogy ezen tartamú szabadságvesztéssel érhetőek el konkrét esetben a büntetési célok, ezen szankció megfelelően szolgálja a speciál prevenció mellett az általános megelőzéssel összefüggő célkitűzéseket is, és arányosnak minősíthető az elkövető és a cselekmény társadalomra veszélyességi fokával, egyúttal alkalmas más személyek hasonló bűncselekmények megvalósításától való visszatartására is.

Miután a büntetlen előéletű és az ölési cselekményt erkölcsileg menthető felindultságban elkövető vádlottal szemben a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása nem indokolt, hiszen önmagában az ilyen indulati állapotban elkövetett cselekményével a terhelt nem válik méltatlanná a közügyekben való részvételre, a másodfokon eljáró bíróság a mellékbüntetés kiszabását mellőzte.

Az ítélőtábla a fellebbviteli főügyészség indítványának helyt adva a rendelkező részben írtak szerint pontosította a 7. és 8. tételszám alatti bűnjelek megnevezését, egyébiránt a 8-16., 22., 30-53. tételszámú bűnjelek vonatkozásában a fellebbviteli főügyészség iratokhoz csatolás elrendelésével összefüggő indítványával szemben egyetértett az elsőfokú bíróság bűnjelek megsemmisítésével kapcsolatos álláspontjával, nevezettek a bűncselekmény nyomait hordozó tárgyaknak minősülnek, nincs olyan releváns ok, amely az iratok mellékleteként történő megőrzésüket indokoltá tenné, ezek mindegyikének igazságügyi szakértők által történő megvizsgálására már maradéktalanul sor került. Mindemellett a pótlólagosan lefoglalt bűnjel, DNS minta lefoglalásának megszüntetéséről és megsemmisítéséről a Be. 155.§ (1) és (8) bekezdései alkalmazásával az ítélőtáblának kellett rendelkeznie.

Figyelemmel pedig arra, hogy az elsőfokú ítélet további, járulékos jellegű rendelkezései törvényesek és megalapozottak, a másodfokon eljáró bíróság a törvényszék fellebbezéssel támadott határozatát a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a Be. 92.§ (1) és (2) bekezdései alapján a vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetésbe beszámította a terhelt által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a másodfokú ítélethirdetés napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Győr, 2018. február 8.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

.Németh Balázs sk.
előadó bíró

.Csák Csilla sk.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Győri Törvényszék 2017. szeptember 27. napján kelt 25.B.233/2017/16. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2018. február 8.

.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke